



Dokument na rokovanie

B9-0205/2024

3.4.2024

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení Rady a Komisie

v súlade s článkom 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

o začlenení práva na umelé prerušenie tehotenstva do Charty základných práv EÚ

(2024/2655(RSP))

Predrag Fred Matić, Cyrus Engerer, Iratxe García Pérez, Evelyn Regner, Katarina Barley, Helène Fritzon, Gabriele Bischoff, Maria Noichl, Birgit Sippel, Robert Biedroń, Laura Ballarín Cereza, Vilija Blinkevičiūtė, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Maria-Manuel Leitão-Marques, Radka Maxová, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Isabel Santos, Vera Tax

v mene skupiny S&D

Valérie Hayer, María Soraya Rodríguez Ramos, Samira Rafaela, Hilde Vautmans, Dominique Riquet, Guy Lavocat, Abir Al-Sahlani, Martin Hojsík, Olivier Chastel, Gilles Boyer, Irena Joveva, Sylvie Brunet, Klemen Grošelj, Karin Karlsbro, Fabio Massimo Castaldo, Marie-Pierre Vedrenne, Max Orville, Stéphane Bijoux, Fabienne Keller, Catherine Chabaud, Nathalie Loiseau, Jérémy Decerle, Salima Yenbou, Sandro Gozi, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Catherine Amalric, Christophe Grudler, Irène Tolleret, Karen Melchior

v mene skupiny Renew

Gwendoline Delbos-Corfield, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Tilly Metz, Kim Van Sparrentak, Francisco Guerreiro, Mounir Satouri,

Damien Carême, Thomas Waitz, Ville Niinistö, Alice Kuhnke, Jakop G. Dalunde, Pär Holmgren

v mene skupiny Verts/ALE

Eugenia Rodríguez Palop, Manon Aubry, Malin Björk, Leila Chaibi, José Gusmão, Marina Mesure, Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen

v mene skupiny The Left

Tomas Tobé, Jessica Polfjärd, Arba Kokalari, Jörgen Warborn, David Lega

Uznesenie Európskeho parlamentu o začlenení práva na umelé prerušenie tehotenstva do Charty základných práv EÚ (2024/2655(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach z roku 1950,
- so zreteľom na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z roku 1979,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) z roku 2000,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. februára 2019 o odmietavom postoji k právam žien a rodovej rovnosti zaznamenanom v EÚ¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. novembra 2019 o kriminalizácii sexuálnej výchovy v Poľsku²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. novembra 2020 o *de facto* zákaze práva na umelé prerušenie tehotenstva v Poľsku³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. novembra 2021 k prvému výročiu faktického zákazu umelého prerušenia tehotenstva v Poľsku⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 24. júna 2021 o situácii v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv v EÚ v rámci zdravia žien⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. mája 2022 o vplyve vojny proti Ukrajine na ženy⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2022 o globálnych hrozbách pre práva na umelé prerušenie tehotenstva: možné zrušenie práv na umelé prerušenie tehotenstva v USA Najvyšším súdom⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2022 o rozhodnutí Najvyššieho súdu USA zrušiť práva na umelé prerušenie tehotenstva v Spojených štátoch amerických a potrebe chrániť tieto práva a zdravie žien v EÚ⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 22. novembra 2023 o návrhoch Európskeho

¹ Ú. v. EÚ C 449, 23.12.2020, s. 102.

² Ú. v. EÚ C 208, 1.6.2021, s. 24.

³ Ú. v. EÚ C 425, 20.10.2021, s. 147.

⁴ Ú. v. EÚ C 205, 20.5.2022, s. 44.

⁵ Ú. v. EÚ C 81, 18.2.2022, s. 43.

⁶ Ú. v. EÚ C 465, 6.12.2022, s. 155.

⁷ Ú. v. EÚ C 493, 27.12.2022, s. 120.

⁸ Ú. v. EÚ C 47, 7.2.2023, s. 268.

parlamentu na zmenu zmlúv⁹,

- so zreteľom na usmernenia WHO s názvom „Safe abortion: technical and policy guidance for health systems“ (Bezpečné umelé prerušenie tehotenstva: technické a politické usmernenia pre zdravotnícke systémy),
 - so zreteľom na stratégiu WHO na roky 2017 – 2021 v oblasti zdravia a dobrých podmienok žien v Európe: nielen vyššia priemerná dĺžka života a na akčný plán pre sexuálne a reprodukčné zdravie na rok 2016: podpora plnenia Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj v Európe – na nikoho nezabudnúť (2016),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2020 s názvom „Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025“ (COM(2020)0152),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2020 s názvom „Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025“ (COM(2020)0698),
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
 - so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach (EDLP) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva,
 - so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu, ktorý bol otvorený na podpis 11. mája 2011 v Istanbule („Istanbulský dohovor“) a ktorý EÚ ratifikovala 28. júna 2023,
 - so zreteľom na všeobecnú pripomienku č. 36 Výboru OSN pre ľudské práva (2018) k článku 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach o práve na život,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 18. januára 2024 o situácii v oblasti základných práv v Európskej únii – výročná správa za roky 2022 a 2023¹⁰,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 28. februára 2024 s názvom „Správa o správe Komisie o právnom štáte za rok 2023“¹¹,
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže sexuálne a reprodukčné zdravie a práva (SRZP) vrátane bezpečného a legálneho umelého prerušenia tehotenstva predstavujú základné právo. keďže napĺňanie SRZP je nevyhnutné na zachovanie ľudskej dôstojnosti a je neoddeliteľne spojené s bojom proti sexuálnemu a rodovo motivovanému násiliu a s dosiahnutím rodovej rovnosti a širokej škály ďalších ľudských práv, ako je právo osoby na život, zdravie, súkromie, osobnú bezpečnosť, nediskrimináciu, rovnosť pred zákonom a slobodu pred mučením a iným krutým, neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním;
- B. keďže možnosť ľudí uplatňovať svoju reprodukčnú autonómiu, kontrolovať svoj

⁹ Prijaté texty, P9_TA(2023)0427.

¹⁰ Prijaté texty, P9_TA(2024)0050.

¹¹ Prijaté texty, P9_TA(2024)0108.

reprodukčný život a rozhodovať o tom, či, kedy a ako mať deti, je nevyhnutná v záujme úplného uplatňovania ľudských práv žien, dievčat a všetkých osôb, ktoré môžu byť tehotné; keďže sa musí zaručiť možnosť voľby, a tým úplná autonómia osoby, keďže je to jej telo;

- C. keďže v charte sú zakotvené hlavné základné práva a slobody ľudí žijúcich v EÚ; keďže ochrana starostlivosti pri bezpečnom a legálnom umelom prerušení tehotenstva má priamy vplyv na účinné uplatňovanie práv uznaných v charte, ako je ľudská dôstojnosť, osobná autonómia, rovnosť, zdravie a fyzická a duševná integrita; keďže odopretie prístupu k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva predstavuje porušenie týchto základných práv;
- D. keďže Výbor OSN pre ľudské práva výslovne uznal, že rozhodnutie jednotlivca dobrovoľne ukončiť tehotenstvo patrí do rozsahu práva na súkromie; keďže Výbor OSN pre ľudské práva ďalej konštatoval, že nekonanie v súlade s rozhodnutím ženy podstúpiť zákonné umelé prerušenie tehotenstva je porušením práva na súkromie, a to aj vtedy, keď do takéhoto rozhodnutia zasahuje súdna moc;
- E. keďže Výbor OSN pre odstránenie diskriminácie žien (CEDAW) vo svojom všeobecnom odporúčaní č. 35 výslovne uviedol, že kriminalizácia umelého prerušenia tehotenstva je porušením SRZP žien a formou rodovo motivovaného násillia, a vyzval štáty, aby zrušili všetky právne predpisy, ktoré kriminalizujú umelé prerušenie tehotenstva;
- F. keďže SRZP patrí medzi ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, najmä cieľ 3.7, v ktorom sa požaduje univerzálny prístup k zdravotnej starostlivosti v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia, a to aj pre plánovanie rodiny, poskytovanie informácií a vzdelania rodinám, a integráciu reprodukčného zdravia do národných stratégií a programov, a cieľ 5.6, v ktorom sa poukazuje na potrebu zabezpečiť univerzálny prístup k zdravotnej starostlivosti v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a reprodukčným právam, tak ako sa dohodlo v súlade s Akčným programom medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji a Akčnou platformou z Pekingu a záverečnými dokumentmi konferencií o ich zhodnotení;
- G. keďže krajiny s menej reštriktívnymi zákonmi o umelom prerušení tehotenstva majú vo všeobecnosti nižšiu mieru umelého prerušenia tehotenstva ako krajiny s veľmi reštriktívnymi zákonmi o umelom prerušení tehotenstva¹²; keďže vzhľadom na zabezpečenie úplnej telesnej autonómie vrátane zníženia počtu neplánovaných tehotenstiev a umožnenia ľuďom prijímať informované rozhodnutia o svojom živote a tele je kľúčový prístup ku komplexnej sexuálnej a vzťahovej výchove primeranej veku a založenej na dôkazoch pre všetkých, ako aj ku kvalitnej, k dostupnej, bezpečnej a bezplatnej antikoncepcii a poradenstvu v oblasti plánovania rodiny; keďže veku primeraná, komplexná sexuálna výchova má zásadný význam pre budovanie zručností detí a mladých ľudí pri formovaní zdravých, rovnocenných a bezpečných vzťahov, najmä tým, že sa zameriava na rodové normy, rodovú rovnosť, dynamiku moci vo vzťahoch, rešpektovanie hraníc a súhlas; keďže zároveň prispieva k dosiahnutiu

¹² Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva, „[Information series on sexual and reproductive health and rights – abortion](#)“ (Informačná séria o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a právach – umelé prerušenie tehotenstva), 2020.

rodovej rovnosti;

- H. keďže v prelomovom hlasovaní 4. marca 2024 francúzski zákonodarcovia zakotvili do francúzskej ústavy zaručenú slobodu podstúpiť umelé prerušenie tehotenstva; keďže Francúzsko je prvou krajinou na svete, ktorá výslovne stanovila umelé prerušenie tehotenstva ako ústavné právo; keďže cieľom tejto revízie ústavy je vytvoriť záruku v kontexte ústupu od práva na umelé prerušenie tehotenstva v EÚ a vo svete vrátane USA, Poľska, Maďarska a Malty; keďže práca a angažovanosť feministických organizácií a poslancov vo Francúzsku bola kľúčová pri zabezpečení väčšinovej podpory ústavnej ochrany práva na umelé prerušenie tehotenstva;
- I. keďže od začlenenia práva na umelé prerušenie tehotenstva do francúzskej ústavy sa už o podobných iniciatívach uvažuje aj v iných krajinách, napríklad v Španielsku a vo Švédsku, čo poukazuje na potrebu európskej reakcie na tlak na rodovú rovnosť a SRZP a na ústavnú ochranu napadnutých práv;
- J. keďže finančnú podporu musia sprevádzať pozitívne legislatívne zmeny, aby sa právo na prístup k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva stalo skutočnosťou;
- K. keďže napriek tomu, že EÚ má jedny z najvyšších štandardov SRZP na svete, ženy a členovia komunity LGBTIQ+ stále čelia prekážkam pri využívaní svojej telesnej autonómie; keďže tieto prekážky môžu mať právny, politický, finančný, kultúrny alebo informačný charakter;
- L. keďže v niektorých členských štátoch stále platia veľmi reštriktívne zákony, ktoré zakazujú umelé prerušenie tehotenstva s výnimkou prísne vymedzených okolností, v dôsledku čoho musia ženy vyhľadávať nebezpečné a život ohrozujúce zákroky, cestovať do iných krajín alebo donosiť dieťa proti svojej vôli, čo je porušením ich ľudských práv a formou rodovo motivovaného násillia; keďže niektoré členské štáty, ktoré legalizovali umelé prerušenie tehotenstva na základe žiadosti alebo z rozsiahlych sociálnych dôvodov, naďalej zachovávajú osobitné trestné sankcie za umelé prerušenie tehotenstva vykonané mimo rozsahu pôsobnosti uplatniteľných právnych ustanovení;
- M. keďže niekoľko členských štátov sa v súčasnosti snaží ešte viac obmedziť prístup k SRZP prostredníctvom veľmi reštriktívnych zákonov, čo vedie k obmedzenému prístupu k zdravotnej starostlivosti a k rodovo motivovanej diskriminácii a násilliu; keďže tieto iniciatívy a tento krok späť bránia uplatňovaniu ľudských práv, rozvoju krajín a podkopávajú demokraciu, európske hodnoty a základné práva;
- N. keďže na celom svete sa formuje koordinovaný a dobre financovaný ústup od rodovej rovnosti, rozmanitosti LGBTIQ+ a feminizmu; keďže na celom svete sa regresívne sily a ultrakonzervatívni náboženský a krajne pravicoví aktéri snažia zrušiť desaťročia pokroku v oblasti ľudských práv a zaviesť škodlivý svetonázor na rodové úlohy v rodinách a vo verejnom živote; keďže tieto hnutia a útoky úzko súvisia s trendom autoritárskeho ústupu od globálnej demokracie; keďže to predstavuje jasné ohrozenie právneho štátu v Európe;
- O. keďže tieto hnutia odmietajúce rodovú rovnosť a práva útočia najmä na sexuálne a reprodukčné práva a autonómiu žien a ovplyvňujú právne predpisy a politiku, čo vedie k retrogresívnym iniciatívam, ktoré sa realizujú vo viacerých členských štátoch

s cieľom podkopať SRZP;

- P. keďže Poľsko ešte viac obmedzilo prístup k legálnej starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva po nelegitímnom rozhodnutí ústavného súdu z 22. októbra 2020¹³, ktoré *de facto* znamená zákaz umelého prerušenia tehotenstva a viedlo k smrti najmenej šiestich žien; keďže ženy boli vyšetrované za to, že údajne podstúpili umelé prerušenie tehotenstva, a obhajkyne ľudských a reprodukčných práv boli stíhané za to, že pomáhali ženám pri prístupe k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva alebo za protesty za právo na umelé prerušenie tehotenstva; keďže v nedávnom rozsudku ESĽP vo veci M.L./Poľsko sa uviedlo, že došlo k porušeniu článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach o práve na rešpektovanie súkromného a rodinného života v prípade ženy, ktorá bola nútená vycestovať do zahraničia na umelé prerušenie tehotenstva so značnými osobnými nákladmi a mimo svojej rodinnej podpornej siete, čo malo významný psychický dopad;
- Q. keďže novozvolená poľská vláda sa zaviazala navrhnuť nové zákony na zabezpečenie práv žien a prístupu k SRZP vrátane starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva; keďže hlasovanie o návrhoch zákonov na dekriminalizáciu a zabezpečenie prístupu k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva bolo v poľskom Sejme bohužiaľ odložené o päť týždňov, ale našťastie je toto hlasovanie teraz naplánované na 10. apríla 2024;
- R. keďže na Malte je umelé prerušenie tehotenstva *de facto* zakázané a trestné; keďže pri reforme v júli 2023 došlo v maltskom parlamente k znepokojujúcej zmene, keď sa zrušili práva a pridalo ešte viac rizík a prekážok v prístupe k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva ako predtým; keďže medzi tieto prekážky patrí aj to, že lekári môžu ukončiť tehotenstvo len vtedy, ak je bezprostredne ohrozený život osoby a pred „životaschopnosťou plodu“, a sú povinní poslať umierajúcu tehotnú osobu pred lekársku komisiu zloženú z troch konzultantov; keďže prípady vážneho ohrozenia zdravia sú zo zákona vylúčené; keďže tehotná osoba s rakovinou na Malte nemôže byť zodpovedajúcim spôsobom liečená a musí počkať na narodenie dieťaťa, aby sa dostala k liečbe rakoviny, čo vedie k nižším šanciam na úspešnú liečbu;
- S. keďže na Slovensku a v Maďarsku nie je legálne umelé prerušenie tehotenstva zo zdravotných dôvodov; keďže v septembri 2022 Maďarsko prijalo nariadenie, ktoré ukladá ženám žiadajúcim o umelé prerušenie tehotenstva povinnosť vypočuť si „srdcový tep plodu“; keďže na Slovensku boli zaznamenané opakované pokusy obmedziť prístup k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva prostredníctvom retrogresívnych návrhov zákonov v parlamente;
- T. keďže prístup k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva je obmedzovaný aj v Taliansku¹⁴; keďže v krajinách ako Taliansko, Slovensko a Rumunsko sa veľká väčšina lekárov hlási k výhrade vo svedomí, čo *de facto* spôsobuje, že prístup k

¹³ Rozsudok ESĽP o Ústavnom súde, vec Xero Flor w Polsce sp. z o.o./Poľsko (žiadosť č. 4907/18), pozri bod 289.

¹⁴ Rada Európy, „[Rezolúcia CM/ResChS\(2016\)3 Confederazione Generale Italiana del Lavoro \(CGIL\)/Taliansko, sťažnosť č. 91/2013](#)“, 2016; Európsky parlament, „[Briefing: Služobná cesta FEMM do Talianska 17. – 19. decembra 2018](#)“, december 2018.

starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva je v niektorých regiónoch veľmi náročný; keďže v iných členských štátoch je prístup k včasnej a primeranej starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva znemožnený v dôsledku praktických prekážok, napríklad v Chorvátsku¹⁵;

- U. keďže v belgickom federálnom parlamente bolo odložených niekoľko pokusov o úplnú dekriminalizáciu umelého prerušenia tehotenstva v Belgicku;
 - V. keďže v niektorých krajinách sú postupy pri umelom prerušení tehotenstva a nezaujaté poradenstvo naďalej tabu a zriedkavo sú súčasťou povinnej lekárskej prípravy, čo vedie k nedostatočným vedomostiam a praxi lekárov, čo poškodzuje fyzické a duševné zdravie pacientov;
 - W. keďže dezinformácie o umelom prerušení tehotenstva, a to aj na internete, predstavujú skutočnú prekážku pre autonómiu žien; keďže v Nemecku sa poskytovanie informácií o metódach umelého prerušenia tehotenstva na webových sídlach lekárov donedávna považovalo za propagáciu umelého prerušenia tehotenstva a bolo trestané; keďže „zákaz reklamy na umelé prerušenie tehotenstva“ bol zrušený až v júli 2022;
 - X. keďže ukrajinské utečenkyné nemali v niektorých členských štátoch prístup k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva, a to ani v prípadoch sexuálneho násillia, čo predstavuje závažné porušenie ich ľudských práv a znamená mučenie a neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie;
 - Y. keďže kriminalizácia, odkladanie a zamedzenie prístupu k SRZP, konkrétne k starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva, predstavuje formu rodovo motivovaného násillia; keďže tieto obmedzenia a zákazy neznižujú počet prípadov umelého prerušenia tehotenstva, ale len nútia ľudí cestovať na veľké vzdialenosti alebo sa uchýliť k nebezpečným spôsobom umelého prerušenia tehotenstva, a tým sa stávajú zraniteľnými voči trestnému vyšetrovaniu a stíhaniu; keďže ovplyvňujú tých, ktorí majú najväčší nedostatok zdrojov a informácií; keďže takmer všetky úmrtia v dôsledku neodborne vykonaného prerušenia tehotenstva sa vyskytujú v krajinách, kde je umelé prerušenie tehotenstva prísne obmedzené; keďže týmto úmrtiam sa dá predísť; keďže nebezpečné umelé prerušenie tehotenstva je hlavnou príčinou materskej chorobnosti, ktorej sa však dá predchádzať;
 - Z. keďže marginalizované osoby a skupiny vrátane rasových, etnických a náboženských menšín, migrantov, ľudí zo znevýhodneného sociálno-ekonomického prostredia, ľudí žijúcich vo vidieckych oblastiach, osôb so zdravotným postihnutím, členov komunity LGBTIQ+ a obetí násillia často čelia ďalším prekážkam, prierezovej diskriminácii a násilliu v prístupe k zdravotnej starostlivosti; keďže je to dôsledok zákonov a politík, ktoré umožňujú donucovacie postupy v oblasti sexuálnej a reprodukčnej zdravotnej starostlivosti a nezabezpečujú primerané opatrenia v prístupe ku kvalitnej starostlivosti a informáciám;
1. opakovane pripomína, že sexuálne a reprodukčné zdravie a práva sú základnými ľudskými právami, ktoré sa musia chrániť a posilniť a v nijakom prípade ich nemožno

¹⁵ RODA, „[Podpora dostupného, bezpečného a legálneho ukončenia tehotenstva v Chorvátsku](#)“, 6. mája 2022.

oslabiť ani zrušiť;

2. pripomína záväzok EÚ podporovať, chrániť a naplňať právo každého jednotlivca a najmä každej ženy a dievčaťa na telesnú autonómiu a úplnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s ich sexualitou a sexuálnymi a reprodukčnými právami a slobodné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, donucovania a násilia;
3. naliehavo vyzýva Európsku radu, aby iniciovala konvent na účely revízie zmlúv, ako to požaduje vo svojich uzneseniach z 9. júna 2022 a 22. novembra 2023, a aby prijala jeho návrh obsiahnutý v uznesení z 22. novembra 2023 na doplnenie charty o sexuálnu a reprodukčnú zdravotnú starostlivosť a právo na bezpečné a legálne umelé prerušenie tehotenstva a zmenila ju takto:

Článok 3

Právo na nedotknuteľnosť osoby a telesnú autonómiu

2a. Každý má právo na telesnú autonómiu a na slobodný, informovaný, plný a všeobecný prístup k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam a ku všetkým súvisiacim službám zdravotnej starostlivosti bez diskriminácie, a to i pokiaľ ide o prístup k bezpečnému a legálnemu umelému prerušeniu tehotenstva;

4. čo najdôraznejšie odsudzuje ústup od práv žien a všetky regresívne pokusy o obmedzenie alebo odstránenie existujúcej ochrany SRZP a rodovej rovnosti, ku ktorým dochádza na celom svete vrátane členských štátov EÚ, ako aj všetky formy hrozieb, zavražďovania a obťažovania namierené proti obhajcom ľudských práv a organizáciám občianskej spoločnosti, ktoré sa usilujú o presadzovanie týchto práv;
5. vyjadruje znepokojenie nad značným prudkým nárastom financovania skupín odmietajúcich rodovú rovnosť a možnosť voľby, vo svete, a to aj v EÚ; vyzýva Komisiu, aby využila všetky dostupné nástroje na zabezpečenie toho, aby organizácie pôsobiace proti rodovej rovnosti a právam žien vrátane reprodukčných práv nedostávali finančné prostriedky EÚ;
6. naliehavo vyzýva členské štáty, aby v súlade s usmerneniami WHO z roku 2022 úplne dekriminalizovali umelé prerušenie tehotenstva a odstránili prekážky a bojovali proti prekážkam bezpečného a legálneho umelého prerušenia tehotenstva a prístupu k SRZP; vyzýva Poľsko a Maltu, aby zrušili svoje zákony a iné opatrenia týkajúce sa zákazu a obmedzenia umelého prerušenia tehotenstva; naliehavo vyzýva poľské orgány, aby čo najskôr uprednostnili legislatívne úsilie na zabezpečenie úplného prístupu k bezpečnému a legálnemu umelému prerušeniu tehotenstva; vyzýva maltské orgány, aby okamžite dekriminalizovali umelé prerušenie tehotenstva a zabezpečili prístup k bezpečnému a legálnemu umelému prerušeniu tehotenstva v súlade s usmerneniami WHO z roku 2022;
7. vyzýva vlády všetkých členských štátov, aby zaručili nediskriminačný prístup k bezpečnej, legálnej a bezplatnej starostlivosti pri umelom prerušení tehotenstva, k službám a materiálom predpôrodnej a materskej zdravotnej starostlivosti, dobrovoľnému plánovaniu rodiny, antikoncepcii a službám pre mladých a k prevencii a

liečbe HIV a súvisiacej starostlivosti a podpore;

8. odsudzuje skutočnosť, že v niektorých členských štátoch lekári a v niektorých prípadoch celé zdravotnícke zariadenia odmietajú vykonávať umelé prerušenie tehotenstva na základe výhrady svedomia; odsudzuje skutočnosť, že táto doložka sa často používa aj v situáciách, keď akékoľvek zdržanie ohrozuje život alebo zdravie pacienta;
9. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili prístup k celej škále služieb SRZP vrátane komplexnej sexuálnej a vzťahovej výchovy primeranej veku a založenej na dôkazoch pre všetkých, vysokokvalitných, dostupných, bezpečných a bezplatných antikoncepčných metód a pomôcok a poradenstva v oblasti plánovania rodiny, pričom by mali venovať osobitnú pozornosť ženám inej farby pleti, rómskym ženám, starším ženám, ženám s nižšou úrovňou vzdelania, LGBTIQ+ osobám, ženám so zdravotným postihnutím, dospelujúcim, migrantkám vrátane neregulárnych migrantiek a osamelým ženám;
10. vyzýva členské štáty a miestne samosprávy, aby zvýšili svoje výdavky na programy a priame dotácie pre štruktúry vrátane služieb zdravotnej starostlivosti a plánovania rodiny a iných organizácií pôsobiacich v tejto oblasti;
11. naliehavo vyzýva vlády členských štátov, aby zaradili metódy a postupy umelého prerušenia tehotenstva do povinných učebných osnov pre lekárov a študentov medicíny, najmä študentov gynekológie;
12. vyzýva všetky členské štáty, aby odstránili právne, finančné, sociálne a praktické prekážky a obmedzenia umelého prerušenia tehotenstva vrátane tých, ktoré neúmerne postihujú ženy v chudobe, najmä ženy iných rás vrátane černošiek a žien z etnických menšín a žien z neúplných rodín;
13. uznáva dôležitú úlohu organizácií občianskej spoločnosti a obhajcov ľudských práv v oblasti SRZP ako poskytovateľov služieb a obhajcov SRZP a nabáda ich, aby pokračovali vo svojej práci; vyzýva EÚ a členské štáty, aby prostredníctvom stratégie občianskej spoločnosti zabezpečili a politicky podporovali priaznivý občiansky priestor v EÚ, zabezpečili ochranu žien a obhajcov ľudských práv v oblasti SRZP prostredníctvom mechanizmu ochrany obhajcov ľudských práv a finančne ich podporovali, najmä prostredníctvom programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV); vyzýva členské štáty, aby prostredníctvom programu EÚ4Health zlepšili prístup k službám sexuálnej a reprodukčnej zdravotnej starostlivosti vrátane umelého prerušenia tehotenstva;
14. ďalej vyzýva EÚ, aby vystupovala ako obhajca a aby uznanie tohto práva bolo kľúčovou prioritou pri rokovaní v rámci medzinárodných inštitúcií a na iných multilaterálnych fórach, ako je Rada Európy a OSN; vyzýva EÚ, aby ratifikovala Európsky dohovor o ľudských právach;
15. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

